

Nyheter

Går det an å ha visjoner på norsk?

Noen vil skape noe fint, men såables det bare ned.

A | Kommentar
Halvor Hegtun
Journalist

Antagelig er det for lett å raljere over visjoner. For fristende å hefte seg ved de sære detaljene i stedet for de store vyene.

Medlemsforeningen Oslo Science City vil skape et verdensledende innovasjonsdistrikt mellom Frognerparken og Gaustad. En 150 siders mulighetsstudie ble presentert om dette, med Universitetet i Oslo og Helse sørøst som de tyngste aktørene bak.

Men hva var takken? Tøysekopper på Twitter løp løpsk. Aftenposten og andre medier skrev mest om all engelsken i prosjektet, særlig forslaget om å gjøre Forskningsparken T-banestasjon til Oslo Science City stasjon.

«Hvis ingen gidder å snakke om annet enn navnet til Oslo Science City, betyr det kanskje at planen er god», skrev arkitekturanmelderen Gaute Brochmann i Morgenbladet.

Må skje noe etter klokken 4. Lanseringen «var mer prangende enn vi er vant med i academia», erkjente universitetsrektor Svein Stølen i Uniforum. Han er styreleder i Oslo Science City. «Men for universitetet handler prosjektet om å skape nye faglige muligheter innen forskning og utdanning, og om å ta kunnskapen i bruk. (...) Vi vet det er rimelig dødt på Blindern etter klokken 4.»

Til dette er det bare å si skål. Et sammenhengende grøntdrag med boblende samspill mellom forskning, næring, lokalmiljø og kultur vil bare være av det gode. Geir Haaversen fra arkitektkontoret A-lab forklarte i Arkitektnytt prosjektets mer grunnleggende idé: «Som det ble sagt under lanseringen, er norske forskere gode på å legge gullegg, men vi er dårlige på klekkingen. Nøkkelen nå blir å koble på entreprenører, næringsliv og oppstartsbe-

Majorstuen stasjon. Det tenkes visjonært om den. Foto: Hans O. Torgersen

drifter, som vi vet egentlig drømmer om å «ligge under pulten til forskerne».

Språk med stor ødeleggende kraft. Det er virkelig ikke noe galt i dette heller. Legging og klekking av gullegg bør alle være for. Så hvorfor skled gullet ut i en språkdebatt?

Den som tar seg bryet med å lese mulighetsstudien, vil skjønne det fort. Det er ikke mulig å ta seg gjennom dokumentet uten å bli slått av den ødeleggende kraften som ligger i et pompøst og oppstyltet visjonsspråk. Et representativt avsnitt er for eksempel dette:

«Fem typer aktører bør være sterkt til stede i distriktet for at økosystemet for innovasjon skal fungere optimalt: Universiteter og forskningsinstitutter, etablerte bedrifter, gründere, myndigheter og kompetent kapital. Når disse aktørene møtes og samhandler effektivt, oppstår en såkalt «helix». En positiv vekselvirkning som øker innovasjonskraften og legger grunnlaget for nye produkter, tjenester og reformerte samfunnsløsninger.»

Helix? Rikshospitalets medisinere nord i innovasjonsdistriktet tenker nok like mye på helix som den ytre folden av ørebrusken.

Noen smartinger er der allerede. Studiens grunnleggende problem, på siden av det språklige, er dette: Det gis inntrykk av at det skal skapes noe overveldende nytt og fantastisk, basert på tanker som ikke

før er tenkt. Men strøket mellom Majorstuen og Gaustad er for lengst etablert som et internasjonalt orientert innovasjonsdistrikt med Universitetet i Oslo i midten.

Nye og revolusjonerende er heller ikke tankene om å skape gode offentlige rom der et bredt spekter av miljøer og virksomheter har glede og nytte av hverandre. Faktisk er det kjernestoff i enhver regulerings sak av noenlunde størrelse, en selv sagt ting for dem som sitter på byplankontoret, i kommunens byutviklingskomité, i bystyret.

Mellom Majorstuen og Gaustad blir det noen svære forandringer fremover. Norsk Rikskringkasting forlater Marienlyst. Tobakksarving Johan H. Andresens investerings- og eiendomsforetak Ferd rykker inn. I denne prosessen blir det viktig for byplanleggere og lokalpolitikere å møte ideer fra Oslo Science City og alle andre med et åpent og positivt sinn. Si ja til gode byplangrep. Samt høyt og tydelig nei til det som er dårlig.

Første krav: Exit Gateway. Gode, gamle Majorstuen skal aldri, aldri, utstyres med navneskiltet Gateway Oslo Science City. Avvisningen av denne duste-engelsken må ikke avfeies som et underordnet filletema i saken, for det er kjempeviktig. Norsk er et lite og utsatt språk. Dersom nordmenn ikke tar vare på det, vil heller ingen andre gjøre det.

Oljebransjen, IT-bransjen, finansbransjen og sjampobransjen har undergravd og ødelagt norsken gjennom tiår. Da må universitetene vise selvtillit og være motkraft.

Look to Bergen, er det her fristende å si. Der har helseklyngen ved Det medisinske fakultet fått navnet Alrek etter den gamle vikingkongsgården Alrekstadir under Ulriken. I november åpnet helseinkubatoren Eitri, oppkalt etter den norrøne og innovative dvergen Eitri som smidde hammeren til Tor.

Er Alrek og Eitri for lite internasjonale i den store verden? Tvert imot. De er helter. Oslo Science City bør bruke rødblyanten på egne tekster. Og gjerne tenke norrønt.

Det er ikke mulig å ta seg gjennom dokumentet uten å bli slått av den ødeleggende kraften som ligger i et pompøst og oppstyltet visjonsspråk